

- מוגבל -

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

נוהל השכרת מקלטים לשימוש דו תכליתי

מהדורה	תאריך	תאור השינוי	ערך	בדק	אישר
2	מרץ 2011	עדכון	פברמן יגאל	צחי זרקו	רוני סרי

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

תוכן עיניינים

1. הגדרות.....3
2. כללי.....4
3. מטרה.....4
4. אישור לשימוש דו-תכליתי במקלטים.....4
5. אישור פיקוד העורף לשימוש דו-תכליתי במקלטים ציבוריים-תנאים.....5
6. נספח א'-מכתב התחייבות לדוגמא.....6
7. נספח ב'-שימוש רב תכליתי במקלטים-מתוך ילקוט הפרסומים 2658.....8
8. נספח ג'-רשימת ציוד דרוש המקלט.....10

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

1. הגדרות

"בית" - מבנה של קבע, הנפרד בבינויו ממבנים אחרים והמשמש או המיועד לשמש לשהיית בני אדם בו, למעט מבנה שהוא כולו עיקרו מפעל.

"חוק" - חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א 1951- (הפרק השלישי).

"מקלט" - מבנה או מקום אחר שהותקן לשמש מקלט, לפי התכנית שהרשות המוסמכת אישרה אותה.

"מרחב מוגן" - מקלט, במתכונת מרחב מוגן, הבנוי בתוך מעטפת המבנה, והמתכונן על פי חלק ג' לתקנות (קובץ תקנות 5425 משנת התשנ"ב ותיקונים ב קובץ תקנות משנת התשנ"ד 5606).

"רשות מוסמכת" - אלוף פיקוד העורף, מפקד מחוז/עורף או כל אדם שהוסמך בכתב על-ידי אלוף פיקוד העורף להיות רשות מוסמכת לעניין הפרק השלישי לחוק.

"תקנות" - תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן 1990 (ר' קובץ תקנות 5289 משנת התש"ן ותיקונים בקובץ תקנות 5425 משנת התשנ"ב וקובץ תקנות 5606 משנת התשנ"ד).

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

כללי

- 1.1. **פיקוד העורף**, כחלק ממדיניותו, ממליץ על הפעלת המקלטים הציבוריים (להלן – שימוש דו תכליתי) ע"י גורמים פרטיים.
- 1.2. באמצעות השימוש הדו תכליתי במקלטים, תובטח אחזקת המקלטים באופן שוטף ויישמרו ברמת מוכנות גבוהה לצורך שימוש בשעת חירום.

2. מטרה

- 2.1. הנוהל בא להסדיר את נושא השכרת המקלטים ע"י הרשויות המקומיות.
- 2.2. הנוהל יקבע כללים וקווים מנחים לרשות המקומית ולמהנדסי מחוזות **פיקוד העורף** לצורך אישור השכרת המקלטים לגורמים פרטיים.

3. אישור לשימוש דו תכליתי במקלטים

- 3.1. שימוש דו תכליתי במקלט מחייב אישור הרשות המקומית או אישור רשות מוסמכת מטעם **פיקוד העורף** (להלן- מהנדס מחוז).
- 3.2. אישור **פיקוד העורף** לשימושים השונים במקלטים יינתן ע"ג שרטוט עקרוני של המקלט ומכתב התחייבות של המפעיל המתחייב לעמוד במספר הגבלות / תנאים עפ"י דרישת **פיקוד העורף** (ראה תנאים לאישור בהמשך).
- 3.3. הרשות המקומית תתיר שימוש דו תכליתי במקלט לאחר קבלת התחייבות מטעם המבקש בדומה למוזכר בסעיף הקודם, וזה יבוא לידי ביטוי בחוזה שנחתם ביניהם.
- 3.4. מכל מקום, אישור **פיקוד העורף** ואישור הרשות המקומית יינתנו לאחר קבלת הסמכת כל בעלי הזכות בנכס (להלן – המקלט) במידה וישנם כאלה מלבד הרשות המקומית.

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

4. אישור פיקוד העורף לשימוש דו תכליתי במקלט ציבורי-תנאים

הבקשה לשימוש דו תכליתי תכלול:

- 4.1 תוכנית עקרונית של המקלט: התוכנית תכלול תכנון עקרוני של המקלט בהתאם לשימוש המבוקש בו. (חלוקה פנימית, מערכות, ציוד, אביזרים וכו').
- 4.2 כתב התחייבות המבקש: יציג את התחייבות המבקש למילוי את ההגבלות והתנאים של **פיקוד העורף** הנדרש בבקשות מסוג זה (ראה נספח א'- טופס התחייבות לדוגמא).
- 4.3 הסכמת בעלי הזכות בנכס.

5. מצ"ב פרסום **פיקוד העורף** מתוך ילקוט הפרסומים בעניין שימוש דו תכליתי במקלטים.

6. ההכנסות מהשכרת המקלטים יוקצו לצורך שיפוץ ואחזקת המקלטים הציבוריים ברשות כחלק מפעילות שוטפת שלה.

- מוגבל -

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

נספח א'

מכתב התחייבות לדוגמא

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

תאריך: _____

לכבוד

פקע"ר/רמ"ד מיקלוט

מהנדס מחוז, מר' _____

פיקוד העורף

הנידון: בקשה לשימוש תו- תכליתי במקלט- התחייבות

1. אני/ו מבקש/ים לאשר לי/ו להשתמש במקלט/ מרחב מוגן בכתובת (רח' ומס', יישוב (ופרטים נוספים לגבי מרחב מוגן)) לצורך (סוג השימוש) _____.

2. לצורך אישורכם לשימוש דו- תכליתי במקלט הנ"ל, הנני מתחייב כי:
- א. המקלט לא ישמש כחדר שירותים, מטבח, אמבטיה, מחסן וכו'.
 - ב. לא יאוחסן במקלט ציוד בעל תפוסה מעל ל-20% משטחו. הציוד לא יהיה קבוע וניתן לפנותו תוך 4 שעות מזמן הכרזת מצב "הכן".
 - ג. לא יאוחסנו חומרים דליקים, רעילים ומסוכנים במקלט.
 - ד. לא יבוצע כל שינוי במקלט ללא אישור רשות מוסמכת- להלן מהנדס המחוז.
 - ה. המקלט לא ישמש לצורך אחר מהזכור בסעיף 1 לעיל ללא אישור רשות מוסמכת.
3. ידוע לי/ לנו כי הרשות המוסמכת או הרשות המקומית רשאיות לבטל אישור זה בכל עת ויהיה עליי/ עלינו להחזיר את המקלט לקדמותו תוך 30 יום מיום ביטול אישור זה.

בברכה,

המבקש/ים:

שם: _____

ת.ז. _____

חתימה _____

- מוגבל -

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

נספח ב'

שימוש רב תכליתי במקלטים
מתוך ילקוט הפרסומים 2658

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

ילקוט הפרסומים 2658, ח' בתשרי תשמ"א 1980 - סעיף 2

בשעת רגיעה מומלץ להשתמש במקלט ציבורי/ידו תכליתי למטרות שלהלן:

1. כל שימוש לצורכי תרבות, תפילה, פעילות ספורטיבית, משחקים לילדים, משרד לכל תפקיד ברשות, מועדון לנוער, למבוגרים, לקשישים, חדר קריאה ועיון.
 2. בשעת רגיעה מותר להשתמש במקלט שבמפעל למטרות שלהלן: חדרי הלבשה, בית תפילה או בית כנסת, הופעות בידור ותרבות, תצוגות לסוגיהן, חדרי קריאה ועיון, פעילות ספורטיבית.
 3. השימוש למטרות האסורות מותנה בקיומם של התנאים הבאים שלהלן:
 - א. לא ימצא במקלט ציוד או ריהוט קבוע או כבד התופס יותר מ- 20% משטח המקלט העלול למנוע שימוש במקלט למחסה בשעת ההתקפה, או שמגוריו יידרש זמן של יותר מארבע שעות מהכרזת מצב הכן להתגוננות אזרחית, או מועד מתן התראה מפיקוד העורף.
 - ב. לא ימצא במקלט כל ציוד או חומר דליק, רעיל או אחר (לרבות בציפוי קירות או תקרות), אשר עלול להפריע לחוסים במקלט או לסכנם.
 - ג. במקלט תותקן תאורה תחובר מרשת תאורה הכללית וכן תאורה חירום למקרה של הפסקת חשמל.
 - ד. המקלט יצויד בציוד שחובה לתחזק בו ע"פ כל תקנה או הוראת פיקוד העורף.
- פיקוד העורף** רשאי לבטל או לצמצם רישיון כללי זה באופן כללי או לגבי מקלט או מקלטים מסוימים, וכן לאסור השימוש במקלט למטרות האסורות אם לא מתקיימים התנאים האוסרים בסעיף הקודם.

- מוגבל -

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

נספח ג' רשימת ציוד דרוש המקלט

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

נושא	סוג ציוד	גודל המקלט		
		עד 8 מ"ר	32-8 מ"ר	32-64 מ"ר*
		עד 4 דירות	15-16 דירות	15-32 דירות
כיבוי אש	מטף לכיבוי אש	1	2	4
עזרה ראשונה	תחבושות אישיות	2	8	16
	תחבושות בינוניות	1	2	4
	תחבושות נגד כווייה (מטאלין)	1	2	4
	משולשי בד	3	10	20
	מרפדי גזה	3	20	40
	סד עץ מרופד	1	1	2
	חוסם עורקים	1	1	2
	אספלנית	1	1	2
	אגדי גזה	3	3	6
	מספרים לעזרה ראשונה	1	1	2
	סיכות בטחון	3	10	20
	תרמיל	1	1	2
	אלונקות	1	1	2
	שתייה	מכלי מי שתייה בקיבולת	40 ליטר	160 ליטר
הגיינה	בתי כסא כימיים**	1	1	2
	מקלחות			
	שקים לאיסוף ולסילוק אשפה	20	80	160
	משאבות שפחים			
תאורה	פנסי זרקור מטלטלים.	1	1	2
התמצאות	שילוט וסימון	קומפלט	קומפלט	קומפלט
שהייה ממושכת	מאווררים(וונטות) חשמליים	2	8	16
	מערכת אוירור וסינון	1	1	2
	מקלט טלביזיה +רדיו	1	2	3

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

8	4	2	פלטת חימום חשמלית	
120	64	16	מזרונים ללינה	

הציוד יוחזק בארון או בארגז נעול, ככל שניתן להחזיקו בהם, או יוחזק בצורה נאותה אחרת, כדי לשמור עליו מנזק או אובדן, ובלבד שעם הכרזת מצב הכן תהיה אפשרות נוחה להשתמש בו.

*מקלט ששטחו למעלה מ- 64 מ"ר שנועד לשמש מפעל יציוד בציוד כמפורט בתוספת השנייה לכל 32 מ"ר משטח המקלט או 16 דירות. עניין זה - מספר המטרים המרובעים האחרונים שלמעלה מ- 16 יחשבו ל- 32 מ"ר שלמים.

**בית כסא כימי כאמור בתוספת השנייה והשלישית יותקן במקלט רק אם אין בו בית כסא לפי תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן - 1990.

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

פירוט

סימון

1. כללי : סימון ושילוט המקלט בצבע פולט אור נועד על מנת לאפשר התמצאות במקלט במצב חושך מוחלט והוא יבוצע לפי תקנות ההתגוננות האזרחית .
2. סימון המקלט יערך בצבע העומד בדרישות מפרט מכון התקנים (מפמ"כ) 389 "צבע זרחני לסימון מקלטים".
3. סימון כניסות ויציאות : יש לדאוג לחדש את סימוני הכניסות למקלטים ויציאות החירום מהמקלט ע"י צביעה בשחור על רקע לבן זוהר. כמו כן לצבוע שפת המדרגות במהלך מדרגות הירידה למקלט בפס זוהר.

מכלי מים לשתייה

במידה ובמקלט קיים מיכל מים מאזבסט נדרש להחליפו במיכל מים מפוליוויניל כלוריד (P.V.C).

יש לבדוק את שלמות מכלי המים לשתייה ותקינות הברזים שבהם (קיבולת לפי מפתח של 5 ליטר לכל מ"ר).

מילוי המיכל במים, הפעלת הברזים, בדיקה אחרי סדקים דליפות או נזילות, ולבסוף ריקון המיכל.

לאחר ביצוע הבדיקה המתוארת, יש לנקות את כל המיכל בעזרת תמיסה של מים ודטרגנט (סבון, אמה וכו') תוך שפשוף הדפנות והתחתית בעזרת מברשת קשה או באמצעות כלי מתאים אחר, כל זאת בלי לפגוע בציפוי המיכל. לאחר הניקוי יש לשטוף היטב במים נקיים וליבש כראוי. יש להשאיר את מיכל המים במצב סגור ויבש.

פיקוד העורף – מחלקת מיגון
ענף הנדסה
נהלי עבודה

מערכות אוורור וסינון

א. כללי

עפ"י מדיניות פיקוד העורף מומלץ להתקין מערכת אוורור וסינון במקלט. המערכת תעמוד בתקן ישראלי 4570. היתרון העיקרי של שימוש במערכת זו הינו אספקת אויר מסונן למקלט במשך זמן ממושך (תלוי בגודל המסנן ובכמות חומר הלחימה הכימי או הביולוגי). במקרה זה ערכות המגן האישיות צריכות להיות בהישג יד.

ב. מאפיינים של מערכת סינון

1. מערכת הסינון כוללת את המרכיבים הבאים:
מסנן - סינון חומרים בלתי קונבנציונלים (חומרי לחימה כימיים וביולוגיים)
מפוח - להכנסת אוויר למקלט דרך המסנן
שסתומי כניסה / יציאה - מניעת כניסה של אוויר מזוהם לתוך המקלט, עמידות בפיצוץ חיצוני ושחרור לחץ עודף מהמקלט.
1) פעולה תקינה של המערכת תהיה כאשר המקלט אטום בפני חדירת גזים.
2) יצירת מצב על לחץ (ניפוח המקלט כך שנוצר לחץ גבוה יותר בתוך המקלט).
3) אספקת אוויר מסונן לשוהים במקלט – המערכת תספק 6 מ"ק אוויר מסונן לאדם לשעה.

ג. תחזוקה

במידה ונרכשה מערכת אוורור וסינון, ודא כי המערכת עומדת בת"י 4570 "מערכות לאוורור וסינון מקלטים ומרחבים מוגנים".
הבלאי העיקרי של המערכת הוא כאשר המסנן סופח לחות, על מנת להימנע מבלאי זה ודא כי המסנן חתום.
נדרש לבצע בדיקת תקינות של המערכת ע"י היצרן אחת לשנה (בהתאם לת"י 4570)